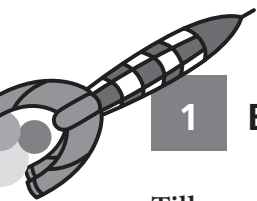

Ekstraopgaver til øvehæfte 2

SIDE	28-30	4e	Stave tillægsords endelser – ekstraopgaver 1, 2, 3
SIDE	31-32	4f	Anvende stedord korrekt – ekstraopgaver 1, 2
SIDE	33-34	4g	Skelne mellem endelserne -ende og -ene – ekstraopgaver 1, 2
SIDE	35-36	4h	Binde ord korrekt sammen i sammensætninger – ekstraopgaver 1, 2
SIDE	37-38	4i	Forstavelser – ekstraopgaver 1, 2
SIDE	39-40	4j	Afledningsendelser – ekstraopgaver 1, 2
SIDE	41-42	4k	Anvende viden om et ord er sammensat eller består af flere ord – ekstraopgaver 1, 2

4e. Stave tillægsords endelser

1 Ekstraopgave

Tillægsordets bøjningsformer

Køn, tal og bestemthed.

Skriv tillægsord med det korrekte bøjningsmorfem.

Skriv tillægsord, der fortæller om egenskaber ved navneordet.

En _____ time

Flere _____ timer

En _____ pige

Flere _____ piger

En _____ sok

Flere _____ sokker

En _____ elefant

Flere _____ elefanter

En _____ kamel

Flere _____ kameler

En _____ klokke

Flere _____ klokker

En _____ sadel

Flere _____ sadler

En _____ jakke

Flere _____ jakker

En _____ ferie

Flere _____ ferier

Et _____ tag

Flere _____ tage

Et _____ spørgsmål

Flere _____ spørgsmål

Et _____ svar

Flere _____ svar

Et _____ program

Flere _____ programmer

Et _____ spil

Flere _____ spil

Et _____ billede

Flere _____ billeder

Et _____ kys

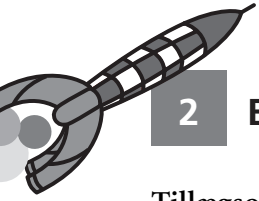
Flere _____ kys

Et _____ søm

Flere _____ søm

4e. Stave tillægsords endelser

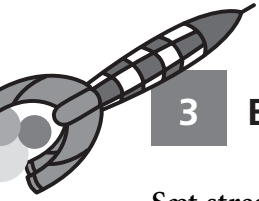

2 Ekstraopgave

Tillægsordets gradbøjning
Gradbøj tillægsordene.

Rodmorfem	1. grad	2. grad	3. grad
døv			
stor			
gammel			
ung			
klog			
snu			
skummel			
smuk			
rolig			
ædel			
vred			
tyk			
aktuel			
flot			
stolt			
komisk			
risikabel			
fræk			
ussel			
brun			
flink			
speciel			

4e. Stave tillægsords endelser

3 Ekstraopgave

Sæt streg under tillægsord. 8 i alt.

Fra Nattergalen af H.C. Andersen

I kejserens have så man de forunderligste blomster, og ved de allerprægtigste var der bundet sølvklokker, der klingede, for at man ikke skulle gå forbi uden at bemærke blomsten.

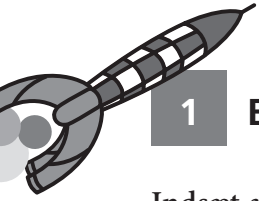
Blev man ved at gå, kom man i den dejligste skov

med høje træer og dybe søer. Skoven gik lige ned til havet, der var blåt og dybt. Store skibe kunne sejle lige ind under grenene, og i disse boede der en nattergal.

Gradbøj tillægsordene fra eventyret.

Rodmorfem	1. grad	2. grad	3. grad

4f. Anvende stedord korrekt

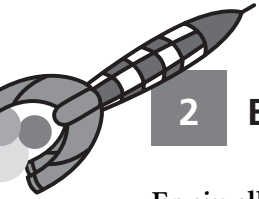

1 Ekstraopgave

Indsæt *sin* eller *hans / hendes*.

- Anders lånte _____ kuffert til ferierejsen. **Oles**
- Poul er flyttet tilbage til _____ gamle lejlighed. **Pouls**
- Min far vasker _____ bil én gang om ugen. **fars**
- Tina kyssede _____ mor farvel. **Tinas**
- Andreas bad Torben om at ringe til _____ mor. **Torbens**
- Lis maler _____ værelse. **Kittys**
- Anne-Marie er på ferie med _____ veninde. **Anne-Maries**
- Hans har lavet _____ yndlingsret. **Tanjas**
- De leger ofte med _____ hund. **Bennys**
- Marie læser i _____ bog i toget. **Maries**
- Julie har tabt _____ strikhue i Tivoli. **Julies**
- Adam fandt _____ hue bag en busk. **Julies**
- Ida havde glemt _____ billet. **Idas**
- Palle har lavet en bule i _____ nye bil. **Mikaels**
- Niels brækkede _____ hånd. **Niels'**

4f. Anvende stedord korrekt

2

Ekstraopgave

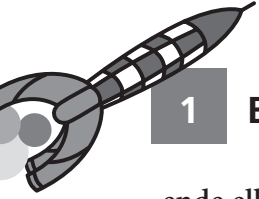
Er *sin* eller *hans/ hendes* brugt korrekt i sætningerne?

Sæt kryds.

	Ja	Nej
Bente går ud i hendes køkken. – <i>Det er Bentes eget køkken.</i>	_____	_____
Jens synger hans fars sange. – <i>Det er Jens' fars sange.</i>	_____	_____
Drengen slikker sin finger. – <i>Det er drengens egen finger.</i>	_____	_____
Asta tog hendes præmie med hjem. – <i>Det var en anden piges præmie.</i>	_____	_____
Erik satte Anne op på sin cykel. – <i>Erik sætter Anne op på Annes egen cykel.</i>	_____	_____
Karen har glemt hendes taske i bilen. – <i>Det var en venindes taske.</i>	_____	_____
Hanna har altid sin mobiltelefon med. – <i>Det er Hannas egen mobiltelefon.</i>	_____	_____

4g. Skelne mellem endelserne -ende og -ene

1 Ekstraopgave

-ende eller -ene?

Brug ordene i boksen.

Skriv sætninger, hvor du bruger navneordene i flertal bestemt og udsagnsordene i lang tillægsform.

Sæt streg under ordene.

et hop / at hoppe

en kælk / at kælke

et sus / at suse

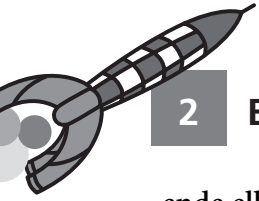
et støn / at stønne

et host / at hoste

et tab / at tabe

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____

4g. Skelne mellem endelserne -ende og -ene

2

Ekstraopgave

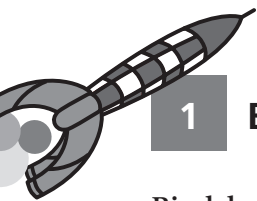
-ende eller -ene?

Indsæt et passende navneord i flertal bestemt eller et udsagnsord i lang tillægsform.

- løb Knud Børge kom _____ ned ad gaden.
- stol Hun satte alle _____ på plads.
- fisk Det var et trist syn! I søen var alle _____ døde.
- lys På himlen sås en _____ stjerne.
- løb Hun fik en førsteplads i to af _____.
- sving Helle kom _____ med sin nye taske.
- sving Han tager _____ i fuld fart.
- skrig Jeg kan høre _____ fra mågerne.
- hold Nu har træneren kun tid til at træne det ene af _____.
- dans Bedstemoren så på de _____ børnebørn.
- dans Hun havde et dårligt knæ og kunne ikke selv deltage i _____.
- skrig I trætoppene sidder en flok _____ aber.
- hold Vores bil er den sidste i den _____ kø.
- fald Temperaturen er _____.
- leg Den nye dreng var med i alle _____ i skolegården.
- råb Man kunne høre _____ langt væk.
- leg Det var _____ let at løse opgaven.
- tegn Han tydede alle _____ på stenen.

-ende = udsagnsord i lang tillægsform -ene = navneord i flertal bestemt

4h. Binde ord korrekt sammen i sammensætninger

1 Ekstraopgave

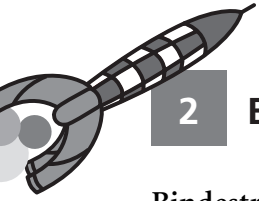
Bindebogstaver

Læs ordene højt og skriv, hvilke sammensatte ord der mangler bindebogstavet s og bindebogstavet e.

	Bindebogstavet s:	Bindebogstavet e:
bananskræl		
vaskbalje		
forårdag		
fuglvinge		
hustag		
tigerskind		
børnhave		
dyrhandler		
gårdplads		
mønsterelev		
blæsvej		
glædehyl		
livglæde		
månedpenge		
benzinregning		
skibreder		
bjergside		
solskinvej		
vinduepudser		
trænerassistent		
ørpine		
ambulancefører		
Danmarkshistorie		
birktræ		
vaskmaskine		
navnskilt		
sporttøj		
blodprøve		
fjernsynprogram		
verdenmester		

4h. Binde ord korrekt sammen i sammensætninger

2

Ekstraopgave

Bindestreg

Skal der være bindestreg i de fremhævede ord?

Skriv den korrekte løsning på linjen.

Min skolekammerat er flyttet til Lyngby Tår**bæk**. _____

Der var heldigvis siddepladser på ud og hjemturen. _____

Den lille dreng fik et stort hold **kæft** bolsje. _____

Hun ønsker sig både et fjernsyn og **computerspil**. _____

Alt **maler** og **tapetararbejde** tilbydes. _____

Der er loppemarked hos U landsforeningen "Svalerne". _____

Indbruddet fandt sted en søndag ved **tyve** tiden. _____

Han har glemt at købe **wc** **papir**. _____

Tilbud på vindjakke: **vind** og **vandafvisende** med **fleece**foer. _____

Han har en startpistol, men mangler **våben** og **polititilladelse**. _____

Hun havde glemt både **pas** og **togbillet**. _____

Gratis E avis udkommer i dag. _____

Hun var Danmarks **grandprix** deltager. _____

Min fætter er både **lokal** og **verdensmester**. _____

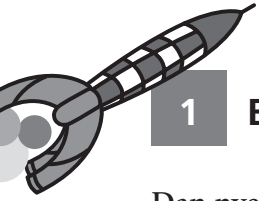
Perfekt begynderlejlighed. Mulighed for leje af **p** **plads**. _____

Lejligheden har også hvidt **HTH** **køkken**. _____

Ønskes: stor 5 værelses lejlighed. _____

4i. Forstavelser

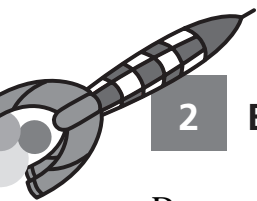

1 Ekstraopgave

Dan nye ord med forstavelser. Skriv det nye ords ordklasse. Om ordklasser se i Øvehæfte 1 side 72.

Ord	Forstavelse	Nyt ord	Ordklasse
bo			
bygget			
drager			
drevet			
dømte			
døvet			
giver			
gribe			
groet			
grænset			
gået			
holdning			
kendelse			
klædning			
ligger			
lurer			
læring			
løbet			
maling			
mærker			
regning			
rejse			
retning			
rige			
rolige			
røvet			
råbte			
ser			
sejlet			

4i. Forstavelser

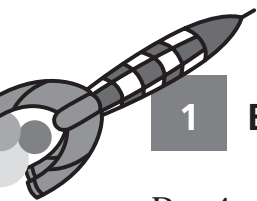

2 Ekstraopgave

Dan nye ord med forstavelser. Skriv det nye ords ordklasse. Om ordklasser se i Øvehæfte 1 side 72.

Ord	Forstavelse	Nyt ord	Ordklasse
sidde			
skrivning			
skyder			
skærer			
slagene			
slår			
sovet			
stikke			
stiller			
stjæle			
styret			
svaret			
sætning			
søgning			
talte			
tjener			
tror			
trækker			
tænkning			
varer			
taget			
handling			
tæller			
stå			
lægger			
siger			
muligt			

4j. Afledningsendelser

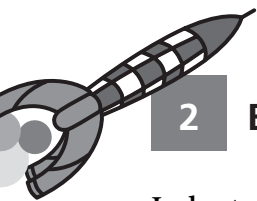
1 Ekstraopgave

Dan 4 nye ord med hver afledningsendelse.
Brug evt. Retskrivningsordbogens cd-rom.

-skab	-ing
-hed	-else
-som	-ig
-ning	-lig

4j. Afledningsendelser

2 Ekstraopgave

Indsæt afledningsendelser.

Jeg fik en forkert oplys_____ om flyafgangen.

Min hund er så drillelyst_____.

Politikeren gjorde sin indflyd_____ gældende.

Det er en smart forhandl_____, der fik solgt min far den gamle bil.

I sin ung_____ gik han på kostskole i Schweiz.

Der er stor lig_____ mellem mor og datter.

Han var med til barnets fød_____.

Røgen fra branden er meget gift_____.

Hr. Hansen købte et nyt tv på afbetal_____.

Frækt tyv_____ i guldsmedebutik er opklaret.

Hun kan ikke finde ud af, om det er sand_____ eller løgn.

Min mor siger, hun får en vold_____ hovedpine, når jeg spiller høj musik.

Han har svært ved at holde regn_____ med dagene.

Vi har lige fået en indbyd_____ til sommerfesten.

Det er en behage_____ sofa at sidde i.

Jeg har fået syet en jakke hos min syer_____.

Eleverne malede en nøj_____ kopi af et Picasso-maleri.

4k. Anvende viden om et ord er sammensat eller består af flere ord

1 Ekstraopgave

I ét eller to ord?

Sæt streg under den korrekte ordforbindelse og skriv den.

Han var ked af at skulle _____ døren. udenfor / uden for

Skaderne løb frem og tilbage _____ taget. ovenpå / oven på

Hun råbte: "Jeg er _____". ovenpå / oven på

De kørte langsomt _____ bakken. opad / op ad

Der er huller i vejen. Kør _____. udenom / uden om

Elevatoren kører hurtigt _____. opad / op ad

I banken skal man vente _____ den gule streg. bagved / bag ved

Det er blevet varmt _____. udenfor / uden for

Hvem bor _____ dig? ovenover / oven over

Bolden trillede _____ havegangen. henad / hen ad

Han gik straks _____ i opgaven. ombord / om bord

Luk lige op for nyhederne. Vi skal høre nyt _____. udefra / ude fra

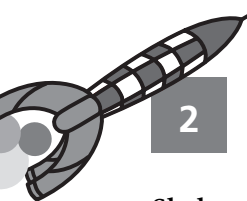
_____ vejen lød der musik. udefra / ude fra

Fra altanen kunne vi se torvet _____. nedenfor / neden for

Den smukke mand stod _____ vinduet. nedenfor / neden for

4k. Anvende viden om et ord er sammensat eller består af flere ord

2 Ekstraopgave

Skal ordforbindelsen skrives i ét eller to ord?
Sæt streg under den korrekte ordforbindelse.

Da de kom hjem fra ferien, havde der været tyve knægte / tyveknægte i deres villa.

Hendes søn vil uddanne sig til finmekaniker / fin mekaniker.

Mine forældre tænker på at købe en øde gård / ødegård i Sverige.

Du skal dreje til højre, hvor der ligger en sten hugger / stenhugger på hjørnet.

Uden for mit vindue kan jeg se en rød kælk / rødkælk.

I næste måned åbner en sær udstilling / særudstilling med en kendt fransk kunstner.

Bagerst i haven ligger der et lille lyst hus / lysthus.

Til aften skal vi have min yndlingsret: kalve lever / kalvelever.

Min kat er blevet for tyk til at gå ud ad sin kattedør / katte dør.

Hun ønsker sig en ringe klokke / ringeklokke til sin cykel.

Tror du virkelig på, at de slanke produkter / slankeprodukter virker?

4. B har fået en ny dansk lærer / dansklærer.

Betal dine hvide varer / hvidevarer over 12 måneder rentefrit.

Prinserne går altid i mærketøj / mærke tøj.

I gamle dage var der smal kost / smalkost (☹: fattigdom) i mange hjem.

Vil du have ost på dit fransk brød / franskbrød?

